

ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

УДК 658.15

JEL classification: G00

Бондар А. І.

студентка УЕ-32, ФММ, КПП ім. Ігоря Сікорського

Ткаченко Т.П.

*канд. економ. наук, доц. кафедри економіки і підприємництва,
КПП ім. Ігоря Сікорського*

СУТНІСТЬ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У статті досліджено сутність поняття фінансової діяльності підприємства, як економічної категорії. Виявлено теоретичні та практичні аспекти фінансової діяльності підприємства та її роль у господарській діяльності підприємства. Розглянуто основні завдання, які постають в процесі здійснення фінансової діяльності. Поведено аналіз різних підготовчих робіт, які необхідно провести для здійснення оцінки фінансового стану підприємства. Досліджено показники, які використовують для здійснення оцінки ефективності фінансової діяльності підприємства та запропоновано поділ їх на групи. Виявлено необхідні умови ефективного провадження фінансової діяльності на підприємстві. На основі проведеного аналізу надано рекомендації щодо виявлення власних шляхів підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства, які залежать від особливостей галузі, в якій працює підприємство.

Ключові слова: фінансова діяльність підприємства; показники оцінки ефективності роботи підприємства; ефективність; шляхи підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства.

Постановка проблеми. Організація ефективної фінансової діяльності підприємства припускає вирішення низки актуальних питань, головним з яких постає проблема пошуку оптимальних шляхів підвищення ефективності фінансової діяльності. Актуальність даного питання полягає у тому, що для продуктивного управління фінансовими засобами підприємства та досягнення високих результатів необхідно здійснювати оцінку ефективності фінансової діяльності кожним суб'єктом господарювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам ефективної фінансової діяльності підприємства присвячені роботи багатьох вітчизняних науковців, серед яких можна виділити роботи Крамаренка Г.О., Терещенка О.О., Савицької Г.В., Городинської Д.М., Рудницької О.М., Подолянської В.О. та інших.

Метою статті є визначення сутності ефективності фінансової діяльності підприємства та розробка рекомендації щодо пошуку оптимальних шляхів її підвищення.

Методологія дослідження. В процесі розгляду поставлених питань було застосовано діалектичний підхід, який передбачає, що процеси та явища у сфері економічного життя суспільства перебувають у постійному русі, виникають, розвиваються і зникають. За допомогою даного підходу було виділено групи показників, які використовуються для дослідження ефективності роботи підприємства.

Також використовувався системний підхід, який полягає в комплексному вивченні всіх складових системи і враховує те, що всі елементи фінансової системи на підприємстві знаходяться у взаємодії. Даний підхід дозволив визначити шляхи підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства.

Результати дослідження. На даному етапі становлення та розвитку економіки України фінансова діяльність на підприємстві відіграє особливе значення і тісно пов'язується з раціональним та ефективним використанням фінансових ресурсів. Правильне ведення фінансової діяльності на підприємстві забезпечує в повній мірі фінансування його господарської діяльності, вчасне виконання фінансових зобов'язань перед державою та призводить до швидкого розвитку підприємства.

В сучасній науковій літературі можна зустріти різне трактування поняття «фінансової діяльності підприємства». Згідно Господарського Кодексу України, фінанси суб'єктів господарювання є самостійною ланкою національної фінансово-кредитної системи з індивідуальним кругообігом коштів, що забезпечує покриття витрат виробництва продукції (робіт, послуг) і одержання прибутку. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання включає грошове та інше фінансове посередництво, страхування, а також допоміжну діяльність у сфері фінансів і страхування [2].

П(С)БО 4 «Звіт про рух грошових коштів» тлумачить поняття «фінансова діяльність» як діяльність, яка призводить до зміни розміру і складу власного та позикового капіталу підприємства [5]. Дане визначення не є досконалим, так як випускає з розгляду ряд важливих питань, таких як порядок сплати податків, формування та розподіл фінансових ресурсів, порядок виплати дивідендів засновникам та інше.

Крамаренко Г. О. визначає фінансову діяльність, як операції, що приводять до зміни розміру і складу власного і позикового капіталу підприємства (емісія акцій, отримання і погашення банківських кредитів, виплата дивідендів та інші надходження і платежі) [4].

Терещенко О.О. стверджує, що основний зміст фінансової діяльності (у вузькому розумінні) полягає у фінансуванні підприємства [6].

Тому під фінансовою діяльністю підприємства слід розуміти ступінь забезпеченості підприємства потрібними фінансовими ресурсами для

проведення операцій з надходження і витрачання засобів виробництва (у вартісній оцінці) та спроможністю підприємства вчасно проводити розрахунки за своїми зобов'язаннями.

Задля миттєвого реагування та прийняття раціональних управлінських рішень, які орієнтовані на посилення фінансового стану підприємства та гарантування в майбутньому фінансової стабільності здійснюється аналіз фінансової діяльності підприємства.

До основних завдань, які постають в процесі провадження фінансової діяльності на підприємстві можна віднести:

- планування і організацію фінансів для забезпечення господарської діяльності підприємства;
- пошук та облік фінансових ресурсів;
- контроль та своєчасне виконання всіх фінансових зобов'язань перед суб'єктами господарювання;
- аналіз ефективності використання цільових фінансових ресурсів;
- управління та коригування доходами та видатками.

Для забезпечення ефективної фінансової діяльності підприємства необхідно формувати оптимальний фінансовий механізм підприємства. Тому для оцінки ефективності фінансової роботи підприємства необхідно провести ряд підготовчих робіт, які складаються з:

1. Визначення мети та об'єкту аналізу.
2. Складання плану проведення аналізу.
3. Збір, перевірка та обробка даних для аналізу.
4. Проведення факторного аналізу, для отримання даних про вплив окремих факторів на результат аналізу.
5. Здійснення аналізу щодо формування та розміщення капіталу, а також продуктивності його використання.
6. Проведення аналізу матеріальних, трудових ресурсів та основних фондів підприємства.
7. Дослідження платоспроможного попиту на продукцію, виробництва, собівартості та конкуренто продукції.
8. Аналіз фінансових результатів діяльності та фінансового стану підприємства [1].

Для здійснення оцінки використовують показники оцінки ефективності роботи підприємства, які можна поділити на такі групи:

I. Показники фінансової стійкості, які характеризують його платоспроможність і дають змогу визначити його фінансові можливості в майбутньому. До них належать: коефіцієнт фінансування, коефіцієнт заборгованості, коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт фінансової напруженості, коефіцієнт маневреності, коефіцієнт майна виробничого призначення.

II. Показники рентабельності, які мають на меті визначити яким є рівень віддачі активів і яким у процесі виробництва є ступінь використання капіталу. Вони складаються з: коефіцієнта рентабельності

активів, коефіцієнта рентабельності продажів та коефіцієнта рентабельності власного капіталу.

III. Показники ліквідності визначають ступінь спроможності підприємства за короткий термін реалізувати активи і використати отримані кошти для погашення заборгованостей. До їх складу входять: коефіцієнт загальної ліквідності, коефіцієнт поточної ліквідності і коефіцієнт абсолютної ліквідності.

IV. Показники ділової активності, які визначають чи ефективно підприємство використовує власні кошти. До них включають: коефіцієнт трансформації, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, коефіцієнт оборотності матеріально-виробничих запасів, оборотність активів, фондвіддача та коефіцієнт оборотності власного капіталу.

Ефективність провадження фінансової діяльності на підприємстві має пряму залежність від результатів його господарської діяльності. Розрахунок показників фінансової ефективності доцільно проводити, насамперед, для того щоб привабити нових інвесторів або утримати свої відносини з партнерами. Ці показники повинні містити у собі повну інформацію про фінансовий стан підприємства та бути достатньо доступними для розуміння всім економічних партнерів.

Для вирішення завдання підвищення ефективності фінансової діяльності та отримання бажаних результатів необхідно розробити чіткі шляхи, які будуть націлені на поліпшення використання капіталу підприємства, практичне застосування яких дасть змогу використовувати наявні на підприємствах резерви підвищення їх ефективності, а також визначити основні чинники, що сприятимуть цьому [3].

До шляхів підвищення ефективності фінансової діяльності можна віднести:

- Покращення ліквідності, доходності та зменшення ризиків підприємства шляхом збалансованого управління ними. Це зумовить зменшення ризиків втрати платоспроможності та збільшить доходність підприємства.

- Забезпечення постійного пошуку резервів зростання прибутку, які можуть втілюватися за рахунок збільшення обсягу продукції, зниження витрат в процесі виробництва та реалізації продукції, покращення системи оплати праці, впровадження НТП для підвищення продуктивності праці та покращення якості продукції.

- Удосконалення стратегії збуту продукції, підвищення конкурентоспроможності підприємства шляхом ініціювання створення нового виду продукції та підвищення її якості і ціни.

- Вдосконалення системи управління капіталом підприємства, особливо його формування та використання.

– Приймати управлінські рішення, які є логічними, заснованими на достовірній інформації і точних розрахунках, раціональними та не залежними від емоцій та упереджень.

– Поліпшення ефективності стратегії управління підприємством за рахунок визначення, обґрунтування та реалізації довгострокових цілей організації.

– Здійснення оцінки результатів діяльності підприємства з метою підвищення ефективності управління прибутковістю.

Для вибору оптимального шляху підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства необхідно враховувати особливості сфери в якій воно веде діяльність, постійно проводити моніторинг ринку, аналізувати та виконувати оцінку фінансового стану підприємства за дослідженими показниками щоб виявити сильні і слабкі сторони, загрози та можливості, які можуть негативно відобразитися на фінансовому стані.

Висновки. Таким чином, на сьогоднішній день на підприємствах України існує проблема ефективного використання фінансових ресурсів та знаходження оптимальних шляхів для підвищення його фінансової діяльності. Це спричинено тим, що управління фінансовими ресурсами зазвичай проводиться як реакція на проблему, а не протидія для запобігання виникнення проблеми. Тому для уникнення виникнення спірних ситуацій необхідно постійно аналізувати результати фінансової діяльності підприємства за допомогою показників оцінки ефективності роботи підприємства.

Також слід розробляти фінансову стратегію, яка буде адаптована до трансформацій в зовнішньому і внутрішньому середовищах та буде дієвою щодо управління фінансовими ресурсами. Неefективне управління фінансовими ресурсами може призвести до негативних наслідків, при яких фінансові показники значно погіршуються та до збитковості підприємства.

З огляду на вищевикладене, варто зауважити, що для підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства варто враховувати шляхи за якими це можна реалізувати, які залежать від особливостей сфери діяльності підприємства.

Науковою новизною даної статті є запропоновані шляхи підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства, які полягають в постійному аналізі фінансового стану підприємства і виявленні недоліків та слабкостей в стратегії підприємства. Але, незважаючи на розроблені шляхи підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства необхідно зауважити, що розробка кожного способу є особливою для кожного підприємства. Тому незважаючи на запропоновані шляхи, все ще залишаються гострі питання, які вимагають подальшого вивчення та уточнення в частині фінансової діяльності підприємства.

Список використаних джерел

1. Бердар М. М. Управління процесом формування і використання фінансових ресурсів підприємства [Текст] / Наукова публікація М. М. Бердар // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – №5. – С.133-138.
2. Господарський кодекс. Затверджений від 16.01.2003 № 436-IV.// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144
3. Джерелейко С. Д. Управління фінансовими ресурсами промислових підприємств [Електронний ресурс] // С. Д. Джерелейко. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2010_1/156.pdf .
4. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз / Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна. – Київ: ДУЕП, 2008. – 392 с. – (Центр учбової літератури).
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів»
6. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003. — 554 с.

Бондарь А. И.

студентка УЭ-32, ФММ, КПИ им. Игоря Сикорского

Ткаченко Т.П.

*канд. эконом. наук, доц. кафедры экономики и предпринимательства,
КПИ им. Игоря Сикорского*

СУЩНОСТЬ И ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ

В статье исследованы теоретические и практические аспекты финансовой деятельности предприятия, рассмотрены основные задачи, возникающие в процессе осуществления финансовой деятельности. Проанализированы какие работы необходимо провести для оценки финансового состояния предприятия. Исследованы показатели, которые используют для оценки эффективности работы предприятия. Выявлено и предложено собственные пути повышения эффективности финансовой деятельности предприятия, которые зависят от особенностей отрасли в которой работает предприятие.

Ключевые слова: финансовая деятельность предприятия; показатели оценки эффективности работы предприятия; эффективность; пути повышения эффективности финансовой деятельности предприятия.

Bondar A.I.

student UE-32, FMM, Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

Tkachenko T.P.

PhD in Economic sciences FMM, Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

ESSENCE AND WAYS OF IMPROVING THE EFFICIENCY OF FINANCIAL ACTIVITIES OF THE ENTERPRISE

This article is about the theoretical and practical aspects of financial activity of an enterprise, the basic tasks that arise during financial activity have been considered. Operations that are necessary for performing the estimation of financial state of an enterprise have been analyzed. Indicators that are used for estimation of effectiveness of the work of enterprise have been investigated. Own ways of increasing of the effectiveness of the financial activity of the enterprise, which depends on features of the area, where enterprise is working in, have been discovered and proposed

Keywords: financial activity of the company; indicators for assessing the performance of the enterprise; efficiency; ways to improve financial activity of the company.

Ткаченко Тетяна Петрівна
tatvla@yandex.ua